

Leuenberg konkordien Danish

1. De lutherske, reformerte og af dem begge fremgåede unerede kirker, samt de med dem beslægtede førreformatoriske kirker, Valdeseerne og De bøhmiske Brødre, som tilslutter sig denne konkordie, bekræfter på grundlag af læresamtaler, de har ført med hinanden, den fælles forståelse af Evangeliet, som kommer til udtryk i det følgende. Denne forståelse gør det muligt for dem at erklære og virkeliggøre kirkefællesskab. I taknemlighed over, at de er blevet ført nærmere hinanden, bekender de samtidig, at kampen for sandheden og for kirkens enhed også var og er forbundet med skyld og lidelse.

2. Kirken er alene grundlagt på Jesus Kristus, som samler og sender den ved at skænke den sin frelse i forkyndelsen og i sakramenterne. Efter reformatorisk opfattelse er derfor overensstemmelsen om den rette forkyndelse af Evangeliet og den rette forvaltning af sakramenterne nødvendig og tilstrækkelig til Kirkens sande enhed. Af disse reformatoriske kriterier udleder de deltagende kirker deres forståelse af det kirkefællesskab, som fremstilles i det følgende.

I. Vejen til fællesskab

3. På grund af væsentlige forskelle i teologisk tænkemåde og kirkelig praksis så de reformatoriske fædre sig for deres tros og samvittigheds skyld, trods meget som forbandt dem, ikke i stand til at undgå splittelser. Med denne konkordie anerkender de deltagende kirker, at deres forhold til hinanden har ændret sig siden reformationstiden.

1. Fælles aspekter i Reformationens gennembrud

4. Betragtet på historisk afstand lader det sig i dag tydeligere erkende, hvad der trods alle modsætninger var fælles i reformations-kirkernes vidnesbyrd. De gik ud fra en ny befriende og vishedsskabende erfaring af Evangeliet. I kampen for den erkendte sandhed kom reformatorerne alle i modsætning til den tids kirkelige overleveringer. Samstemmende har de derfor bekendt, at liv og lære skal måles på det oprindelige og rene vidnesbyrd om Evangeliet i Skriften. Samstemmende har de bekendt Guds frie og ubetingede nåde i Jesu Kristi liv, død og opstandelse for enhver, som tror dette løfte. Samstemmende har de bekendt, at kirkens praksis og ydre skikkelse alene skal bestemmes af dens opgave at frembære dette vidnesbyrd i verden, og at Herrens ord er overordnet over enhver menneskelig orden af den kristne menighed. Samtidig har de i fællesskab med hele kristenheden taget bekendelsen til Den treenige Gud og til Jesus Kristus som Gud og menneske, som er indeholdt i de oldkirkelige trosbekendelser, til sig og bekendt den på ny.

2. Forandrede forudsætninger i den kirkelige situation i dag

5. I en firehundredeårig historie har det teologiske opgør med Den nyere Tids spørgsmål, udviklingen af bibelforskningen, de kirkelige fornyelsesbevægelser og den genopdagede økumeniske horisont ført reformations-kirkerne frem til nye, med hinanden beslægtede udtryk for teologisk tænkning og praktisk kirkeliv. De bragte ganske vist også nye modsætninger med sig, som går på tværs af konfessionerne. Men samtidigt erfarede man igen og igen, især i fælles trængselstider, et broderligt fællesskab. Alt dette foranledigede, især siden vækkelsesbevægelserne, kirkerne til at gøre det bibelske vidnesbyrd og de reformatoriske bekendelser gældende på en ny måde for samtiden. Ad disse veje har de lært at skelne imellem de reformatoriske bekendelsers grundlæggende vidnesbyrd og deres historisk betingede tankeformer. Fordi bekendelserne bevidner Evangeliet som Guds levende Ord i Jesus Kristus, afskærer de ikke vejen til en forpligtende videregivelse af det samme Ord, men åbner for den og opfordrer til at gå den i troens frihed.

II. Den fælles forståelse af Evangeliet

6. I det følgende beskriver de deltagende kirker deres fælles forståelse af Evangeliet, så vidt det er nødvendigt til begrundelsen af deres kirkefællesskab.

1. Retfærdiggørelsesbudskabet som budskabet om Guds frie nåde

7. Evangeliet er budskabet om Jesus Kristus som verdens frelse som opfyldelsen af forjættelsen til Den gamle Pagts folk.

8. a) Den rette forståelse af dette Evangelium har de reformatoriske fædre udtrykt i retfærdiggørelseslæren.

9. b) I dette budskab forkyndes Jesus Kristus som den Menneskevordne, i hvem Gud har forbundet sig med mennesket, som den Korsfæstede og Opstandne, der har taget Guds dom på sig og derved har vist Guds kærlighed til synderen, og som den Kommende, der som dommer og frelser fører verden til fuldendelsen.

10. c) Gud kalder igennem sit ord i Helligånden alle mennesker til omvendelse og tro og tilsiger synderen, som tror, sin retfærdighed i Jesus Kristus. Den som sætter sin lid til Evangeliet, er for Kristi skyld retfærdiggjort for Gud og befriet fra Lovens anklage. Han lever i daglig omvendelse og fornyelse sammen med menigheden i lovprisning af Gud og i tjeneste for andre, i visheden om, at Gud vil fuldende sit herredømme. Således skaber Gud nyt liv og sætter midt i verden begyndelsen til en ny menneskehed.

11. d) Dette budskab gør de kristne frie til ansvarlig tjeneste i verden og også rede til at lide i denne tjeneste. De erkender, at Guds fordrende og givende vilje omfatter hele verden. De går aktivt ind for jordisk retfærdighed og fred mellem enkeltmennesker og mellem folkene. Dette gør det nødvendigt, at de sammen med andre mennesker søger efter fornuftige og saglige kriterier og tager del i anvendelsen af dem. De gør dette i tillid til, at Gud opholder verden, og under ansvar over for hans dom.

12. e) Med denne forståelse af Evangeliet stiller vi os på de oldkirkelige symbolers grund og tilslutter os de reformatoriske bekendelsers overbevisning, at bekendelsen til Jesus Kristus som eneste frelsesmiddel er Skriftens midte, og at retfærdiggørelsesbudskabet som budskabet om Guds frie nåde er målestok for al kirkens forkyndelse.

2. Forkyndelse, dåb og nadver

13. Evangeliet bevidnes grundlæggende for os igennem apostlenes og profeternes ord i Den hellige Skrift, i Det gamle og Det nye Testamente. Kirken har den opgave, at give dette Evangelium videre igennem prædikenens mundtlige ord, igennem tilsigelsen af syndernes forladelse til den enkelte og igennem dåb og nadver. I forkyndelse, dåb og nadver er Jesus Kristus nærværende ved Helligånden. Således bliver retfærdiggørelsen i Kristus mennesket til del, og således samler Herren sin menighed. Han virker samtidig i mangfoldige embeder og tjenester og i alle hans menigheds enkelte medlemmers vidnesbyrd.

a) Dåben

14. Dåben forrettes med vand i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. I den tager Jesus Kristus det til synden og døden hjemfaldne menneske uigenkaldeligt ind i sit frelsesfællesskab, for at det skal

være en ny skabning. Han kalder det ved Helligåndens kraft ind i sin menighed og til et liv i tro, til daglig omvendelse og efterfølgelse.

b) Nadveren

15. I nadveren giver den opstandne Jesus Kristus os sig selv i sit for alle hengivne legeme og blod gennem sit forjættede ord sammen med brød og vin. Han skænker os derigennem syndernes forladelse og befrier os til et nyt liv i tro. Han lader os på ny erfare, at vi er lemmer på hans legeme, og han styrker os til tjeneste for mennesker.

16. Når vi fejrer nadveren, forkynder vi Kristi død, gennem hvilken Gud har forsonet verden med sig selv. Vi bekender den opstandne Herres nærvær iblandt os, og i glæde over, at Herren er kommet til os, forventer vi hans komme i herlighed.

III. Overensstemmelsen vedrørende reformationstidens lærefordømmelser

17. De modsætninger, som siden reformationstiden har gjort kirkefællesskab mellem de lutherske og de reformerte kirker umuligt, og som har ført til gensidige fordømmelsesudsagn, vedrørte nadverlæren, kristologien og læren om prædestinationen. Vi tager fædrenes læreafgørelser alvorligt, men kan i dag i fællesskab sige følgende derom:

1. Nadveren

18. I nadveren giver den opstandne Jesus Kristus os sig selv i sit for alle hengivne legeme og blod gennem sit forjættede ord sammen med brød og vin. Således giver han sig selv uden forbehold til alle, som modtager brød og vin; troen modtager måltidet til frelse, vantroen til dom.

19. Fællesskabet med Jesus Kristus i hans legeme og blod kan vi ikke skille fra den handling at spise og drikke. En interesse for måden af Kristi nærvær, som ser bort fra denne handling, står i fare for at fordunkle nadverens mening.

20. Hvor der består en sådan overensstemmelse mellem kirkerne, angår fordømmelserne i de reformatoriske bekendelser ikke disse kirkers lærestandpunkt i dag.

2. Kristologien

21. I det sande menneske Jesus Kristus er den evige Søn og dermed Gud selv trådt ind i den fortabte menneskehed for at frelse den. I forjættelsesordet og i sakramentet gør Helligånden og dermed Guds selv Jesus nærværende for os som den Korsfæstede og Opstandne.

22. I troen på denne Guds selvhengivelse i sin Søn ser vi os, i betragtning af de nedarvede tankeformers historiske betingethed, stillet over for den opgave, på ny måde at give et gyldigt udtryk for det, som den reformerte tradition i dens særlige interesse for Jesu fulde guddom og fulde menneskelighed (uden sammenblanding) og den lutherske tradition i dens særlige interesse for hans persons fuldkomne enhed ville give udtryk for.

23. I betragtning af denne situation kan vi i dag ikke gentage de tidligere fordømmelser.

3. Prædestinationen

24. I Evangeliet forkyndes løftet om Guds ubetingede antagelse af det syndige menneske. Den som sætter sin lid til det, har lov til at være vis på frelsen og at prise Guds udvælgelse. Om udvælgelse kan der derfor kun tales med henblik på kaldelsen til frelse i Kristus.

25. Troen gør ganske vist den erfaring, at frelsesbudskabet ikke bliver modtaget af alle; men den respekterer Guds virkes hemmelighed. Den bevidner samtidig den menneskelige afgørelses alvor og Guds universelle frelsesviljes virkelighed. Skriftens Kristusvidnesbyrd tillader os ikke at antage en evig rådslutning hos Gud om bestemte menneskers eller et folks endegyldige forkastelse.

26. Hvor der består en sådan overensstemmelse mellem kirkerne, angår de reformatoriske bekendelsers fordømmelser ikke disse kirkers lærestandpunkt i dag.

4. Konsekvenser

27. Hvor disse konstateringer anerkendes, angår fordømmelserne i de reformatoriske bekendelser vedrørende nadveren, kristologien og prædestinationen ikke kirkernes nuværende lærestandpunkt. Dermed betegnes de af fædrene formulerede fordømmelser ikke som ubegrundede; men de er ikke længere en hindring for kirkefællesskabet.

28. Mellem vore kirker består der betragtelige forskelle i udformningen af gudstjenesten, i det konkrete fromhedsliv og i de kirkelige ordninger. Disse forskelle fornemmes ofte stærkere i menighederne end de overleverede læremodsætninger. Dog formår vi ikke ud fra Det nye Testamente og de reformatoriske kriterier for kirkefællesskabet i disse forskelle at se nogen kirkeadskillende faktorer.

IV. Erklæring og virkeliggørelse af kirkefællesskabet

29. Kirkefællesskab i konkordiens betydning indeholder, at kirker med forskellige bekendelsesskrifter på grundlag af den opnåede overensstemmelse i forståelsen af Evangeliet indrømmer hinanden fællesskab i ord og sakramenter og tilstræber størst muligt fællesskab i vidnesbyrd og tjeneste for verden.

1. Erklæring af kirkefællesskabet

30. Med tilslutningen til konkordien erklærer kirkerne, bundet til de for dem forpligtende bekendelser eller under hensyntagen til deres traditioner:

31. a) at de er enige i forståelsen af Evangeliet, sådan som den er kommet til udtryk i del II og III,

32. b) at de i bekendelsesskrifterne udtalte lærefordømmelser ikke længere rammer det nuværende lærestandpunkt i de kirker, som tilslutter sig konkordien, sådan som det er konstateret i del III,

33. c) at de tilsiger hinanden prædikestols- og nadverfællesskab, hvilket også indebærer den gensidige anerkendelse af ordinationen og muliggør intercelebration (fælles udførelse af gudstjenesten).

34. Med disse konstanteringer er kirkefællesskabet erklæret. De splittelser, som siden det 16. århundrede har stået i vejen for dette fællesskab, er ophævet. De deltagende kirker er overbevist om, at de i fællesskab har del i Jesu Kristi ene Kirke, og at Herren gør dem frie til og forpligter dem til den fælles tjeneste.

2. Virkeliggørelse af kirkefællesskabet

35. Kirkefællesskabet virkeliggøres i kirkernes og menighedernes liv. I troen på Helligåndens forenende kraft aflægger de i fællesskab deres vidnesbyrd og udfører deres tjeneste og bestræber de sig på at styrke og udbygge det fællesskab, de har opnået.

a) Vidnesbyrd og tjeneste

36. Kirkernes forkyndelse vinder i troværdighed i verden, når de i endrægtighed vidner om Evangeliet. Evangeliet befrier og binder kirkerne sammen til den fælles tjeneste. Som kærlighedens tjeneste gælder den mennesket i al slags nød, og den søger at afhjælpe årsagerne til den. Indsatsen for retfærdighed og fred i verden kræver i stigende grad af kirkerne, at de påtager sig et fælles ansvar.

b) Fortsat teologisk arbejde

37. Konkordien lader bekendelsernes forpligtende karakter bestå i de deltagende kirker. Den forstår ikke sig selv som en ny bekendelse. Den udtrykker en vundet overensstemmelse i det centrale, som muliggør kirkefællesskab mellem kirker med forskellige bekendelsesskrifter. De deltagende kirker lader sig lede af denne overensstemmelse i udførelsen af deres vidnesbyrd og tjeneste, og de forpligter sig til fortsatte læresamtaler med hinanden.

38. Den fælles forståelse af Evangeliet, som kirkefællesskabet bygger på, må videre uddybes, prøves på Den hellige Skrifs vidnesbyrd og stadig aktualiseres.

39. Det er kirkernes opgave at arbejde videre med de læreforskelle, der består inden for og imellem de deltagende kirker uden at regnes for kirkeadskillende.

Hertil hører:

Hermeneutiske spørgsmål vedrørende forståelsen af Skrift, bekendelse og kirke;

Forholdet mellem lov og evangelium;

Dåbspraksis;

Embede og ordination;

To- regimente-læren og læren om Kristi kongeherredømme;

Kirke og samfund.

Samtidigt skal også nye problemer tages op, som rejser sig vedrørende vidnesbyrd og tjeneste, kirkens ordning og praksis.

40. På grund af deres fælles arv må de reformatoriske kirker beskæftige sig med de tendenser til teologisk polarisering, som aftegner sig i dag. De dermed forbundne problemer er til dels mere vidtrækkende end dem, der engang begrundede den luthersk-reformerte modsætning.

41. Det vil være en opgave for det fælles teologiske arbejde at formulere og afgrænse Evangeliets sandhed over for forvaskninger.

c) Organisatoriske konsekvenser

42. Gennem erklæringen af kirkefællesskab foregribes ikke kirkeretslige reguleringer af enkeltspørgsmål mellem kirkerne og inden for kirkerne. Kirkerne skal dog tage hensyn til konkordien ved disse reguleringer.

43. Alment gælder, at erklæringen af prædikestols- og nadverfællesskabet og den gensidige anerkendelse af ordinationen ikke indskrænker de i kirkerne gældende bestemmelser for ansættelse i præsteembede, udøvelsen af præstetjenesten eller ordningerne for menighedslivet.

44. Spørgsmål om en organisatorisk sammenslutning af enkelte deltagende kirker kan kun afgøres i den konkrete situation, som disse kirker lever i. Ved prøvelsen af dette spørgsmål bør der tages hensyn til følgende synspunkter:

45. En ensretning, som indskrænker den levende mangfoldighed i forkyndelsesformer, det gudstjenestelige liv, den kirkelige orden og den diakonale og samfundsmæssige virksomhed, ville stride imod det kirkefællesskabs væsen, som er indgået med konkordien. På den anden side kan kirkens tjeneste i bestemte situationer gøre retslige sammenslutninger nærliggende på grund af den indre sammenhæng imellem vidnesbyrd og ydre orden. Hvis der drages organisatoriske konsekvenser af erklæringen af kirkefællesskabet, bør i så fald mindretalskirkernes handlefrihed ikke indskrænkes.

d) Økumeniske aspekter

46. Idet de deltagende kirker erklærer og virkeliggør kirkefællesskab imellem sig, handler de ud fra forpligtelsen til at tjene det økumeniske fællesskab imellem alle kirker.

47. De forstår et sådant kirkefællesskab i det europæiske område som et bidrag til dette mål. De forventer, at overvindelsen af deres hidtidige splittelse vil indvirke på de kirker i Europa og på andre kontinenter, som de konfessionelt er i familie med, og de er rede til sammen med dem at overveje muligheden af kirkefællesskab.

48. Denne forventning gælder også forholdet imellem Det lutherske og Det reformerte Verdensforbund.

49. Ligeledes håber de, at kirkefællesskabet vil give ny tilskyndelse til mødet og samarbejdet med kirker af andre konfessioner. De erklærer sig rede til at stille læresamtalerne ind i denne videre sammenhæng.

Dansk oversættelse ved Erik Kyndal. Published in: Erik Kyndal (red.): Leuenberg Konkordien - og kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa , Frederiksberg: Anis 2005 (cf. <http://www.anis.dk/pdf/Leuenberg.pdf>)